

Abstract

University Library : The Dying Past and Those Who Will Inherit the Responsibilities

Soonthorn Kaewlai

This article discusses the Thai system of university personnel administration, which downgrades the university library and the status of librarianship. Gives background information on the situation of university libraries in the past and the miserable situation of librarianship at present. Comments on the civil service ranking system which ranks the university librarians as Class B (Sai Kho), inferior to Class A (Sai Ko). The idea of promoting and raising the salaries of librarians is presented and compares it with personnel practices for those who have academic positions. Considers the unfairness in promotion practices for the university librarian, the factors leading to the decline of university libraries, and the present direction of university libraries.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย อดีตของไม้ไผ่ผุหรืออนาคตของผู้รับภาระต่อ

สุนทร แก้วฉาย*

สถาบันทั้งหลายตั้งอยู่ได้เพราะสังคมเห็นประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคต มิฉะนั้นแล้วสถาบันเหล่านั้นย่อมเสื่อมสลายไปจากศรัทธาของสังคมและล้มเลิกไปโดยปริยาย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นตัวอย่างหนึ่งของสถาบันที่ตั้งขึ้นเพื่อการศึกษา และสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยระดับสูงในมหาวิทยาลัยซึ่งมิได้รับการยกเว้นจากความจริงที่กล่าวข้างต้น

แต่แนวความคิดของบางท่านเกี่ยวกับการจัดระบบบริหารงานบุคคลภายในมหาวิทยาลัยอาจมีส่วนทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยไร้ประโยชน์จนกลายเป็นอดีตของไม้ไผ่ผุมากกว่าจะเป็นอนาคตของผู้ที่จะแบกภาระของชาติต่อไป ท่านเหล่านี้อาจเป็นผู้ที่ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาค้นคว้าหรือทำการวิจัยให้เหนือยากอีกต่อไป เพราะประสบความสำเร็จในอาชีพพอตัวแล้ว หรือไม่มีความจำเป็นจะต้องยุ่งเกี่ยวกับห้องสมุดโดยตรง จึงมองข้ามไปว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยมิได้มีไว้เพื่อให้คนกลุ่มหนึ่งมีงานทำ แต่มีเป้าหมายที่แน่นอนเพื่อประโยชน์แห่งปัจจุบันและอนาคตของผู้ที่จะแบกภาระของชาติต่อไป

ความเป็นมา

ผู้คลุกคลีกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยมากกว่า 15 ปี หากนับรวมตั้งแต่ยังเป็นนิสิต *ยังไม่เคยพบว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยไทยประสบรมสุขชีวิตเท่าในช่วง 5-6 ปีมานี้* ก่อนนั้นอาจารย์และเพื่อนร่วมงานของผู้เขียน ตลอดจนเพื่อนร่วมวิชาชีพจากต่างสถาบันอื่น ๆ ต่างแข่งขันและทุ่มเทให้การนำห้องสมุดไปสู่เป้าหมาย แม้จะมีงานสอนมากก็มีได้ย่อท้อ สภาพของห้องสมุดมหา

*สุนทร แก้วฉาย กศ.บ., กศ.ม., Ph.D. (Lid. & Inf. Sci.) ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาลัยในปัจจุบันคือ หลักฐานแห่งความพยายามเหล่านั้น แต่ภาพของความกลมเกลียวเช่นนี้ค่อย ๆ เลือนหายไปแล้ว ผู้อาวุโสเหล่านั้นต่างถอนตัวกันออกไปที่ละรายสองราย ในบางแห่งเกือบจะไม่เหลือไว้สำหรับเล่าอดีตเลย

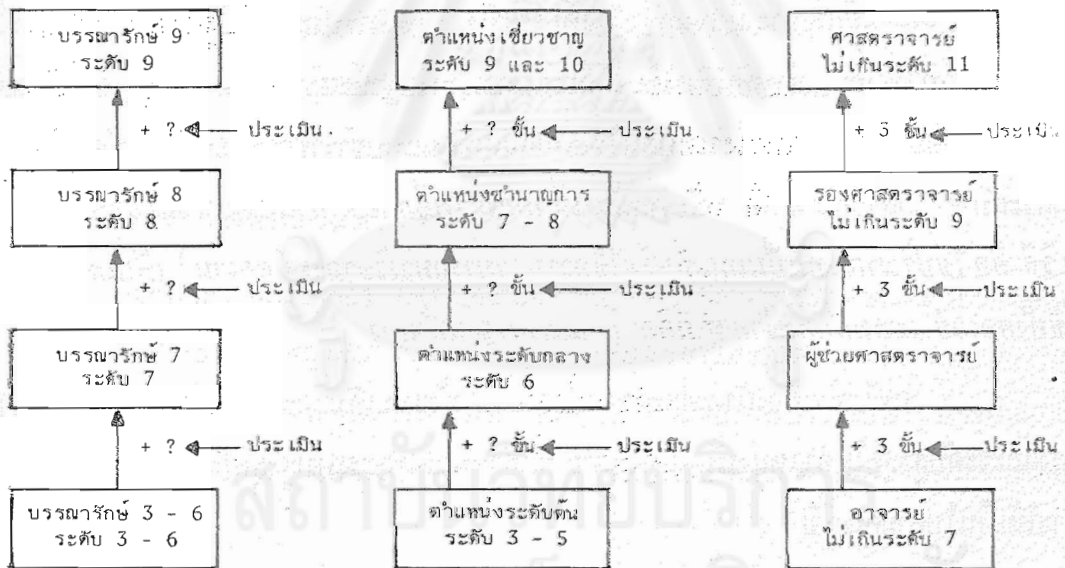
ความขมขื่นจึงมาตกหนักแก่ผู้มาสืบเจตนารมย์ต่อภายใต้ชื่อตำแหน่งว่า "บรรณารักษ์" โดยได้รับการจัดกลุ่มไว้พิเศษ เรียกว่า สาย ข. อันที่จริงบุคคลเหล่านั้นส่วนใหญ่แล้วมิได้มีคุณวุฒิและคุณสมบัติแตกต่างไปจากรุ่นก่อนที่บรรจุในตำแหน่งอาจารย์แต่วิธีปฏิบัติต่อข้าราชการสาย ข. ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.) นั้นแตกต่างไปจากอาจารย์มาก กล่าวคือ ข้าราชการสาย ข. (โดยเฉพาะบรรณารักษ์) มีระดับเงินเดือนต่ำกว่า และในระดับต้น ๆ ไม่มีการประเมิน ปลดปล่อยให้มีโอกาสเข้าชามเย็นชามไปได้ระยะหนึ่ง (พอดีหมดความกระตือรือร้น) บรรณารักษ์ที่บรรจุเข้ามาทำงานใหม่ ๆ มักไม่สนใจกับข้อเสียเปรียบเช่นนี้ ต่อเมื่อปฏิบัติงานไประยะหนึ่ง เห็นเพื่อนร่วมรุ่นที่ไปทำงานในตำแหน่งอื่นก้าวหน้าสูงกว่า จึงเริ่มเสียกำลังใจส่วนหนึ่งจึงหาทางไปดำรงตำแหน่งอาจารย์ บางส่วนก็ออกไปสู่วงการเอกชน บางส่วนก็รอโดยคิดว่าฟ้าคงสว่างสักวันหนึ่ง กลุ่มหลังนี้จึงร่วมกับผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย ได้เริ่มเรียกร้องให้มีการปรับปรุงระบบการเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนให้คล้าย ๆ กับอาจารย์มาประมาณ 5 ปีแล้ว

ในฐานะที่เป็นหน้บุญคุณห้องสมุดมหาวิทยาลัยอย่างเหลือล้น ผู้เขียนก็ตั้งใจที่ทราบว่าจะขณะนี้ทาง ก.ม. กำลังคิดปรับปรุงระบบการเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยเสียใหม่ ที่แรกคิดว่าคงจะมีการเลิกสาย ก.ข. กันเสียทีเดียว แต่จะเป็นด้วยเหตุที่หลายคนยังรักที่จะให้มีหลายสี เนื่องจากเป็นคนคิดเรื่องสาย ก.ข. นี้และยังคงภูมิใจในความคิดของตนอยู่ก็สุดที่จะเดา ปัญหาของสายงานสองสายนี้บอกได้ยากว่าแตกต่างกันโดยสาระอย่างไร เพราะมีบุคลากรสาย ก. จำนวนไม่น้อยที่ปฏิบัติหน้าที่เหมือนสาย ข. และบุคลากรสาย ข. อีกมากที่ปฏิบัติหน้าที่เหมือนสาย ก. และ ค. เมื่อแบ่งแยกโดยภาระงานเด็ดขาดไม่ได้ จึงมานั้นเอาที่การเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนความขมขื่นจึงย่อมตกแก่บุคคลบางกลุ่มอย่างช่วยไม่ได้ และเป็นสาเหตุให้หน่วยงานบางหน่วยเป็นเมืองลึจฉวีไปโดยปริยาย จึงน่าจะเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับสถาบันอื่น ๆ นอกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ความเป็นไป

การปรับปรุงระบบ การเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนของสายของ ข. ที่ผู้เขียนทราบมา และจะนำเสนอต่อ ก.ม. เพื่ออนุมัติในเร็ว ๆ นี้ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับบรรณารักษณ์ ผู้เขียน เห็นว่าเข้าลักษณะที่จะทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยไร้ประโยชน์ จนกลายเป็นอดีตของไม้ใกล้ฝั่งมากกว่าจะเป็นอนาคตของผู้ที่จะแบกภาระของชาติต่อไป ดังที่ได้กล่าวไว้แต่ตอนต้น ด้วยเหตุผลและหลักฐานต่อไปนี้

หลักการเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนที่กลุ่มทำงานเสนอต่อ ก.ม. เปรียบเทียบกับแบบเดิมปรากฏดังต่อไปนี้

เดิม

สาย ข. และ ค. เสนอใหม่
(สาย ค. สูงสุดไม่เกินระดับ 9)

สาย ก. ใหม่
ก.ม. ลงมติแล้ว

จะเห็นว่าเมื่อนำวิธีการที่เสนอใหม่มาเปรียบเทียบกับแบบเดิมและกับสาย ก. ที่ลงมติแล้ว จะเป็นดังนี้

- บรรณารักษ์จะถูกลดตำแหน่งชั้นลง 1 ระดับ นักวิจัยถูกลดลง 2 ระดับ (เดิมระดับ 4-7) แต่ได้เพิ่มตำแหน่งสูงสุด 1 ระดับ

- สาย ข. ประเมินผ่าน 1 ครั้ง จะขึ้นที่ระดับ 6 ต่ำกว่าสาย ก. 1 ระดับ (ซึ่งไม่ต้องประเมินเลย) และต่ำกว่าที่ประเมินผ่าน 1 ครั้ง 2 ระดับ ถ้าประเมินผ่าน 2-3 ครั้ง ระดับสูงสุดของสาย ข. จะน้อยกว่าสาย ก. 1 ระดับ

- การประเมินของสาย ก. เป็นเชิงคุณภาพ กล่าวคือ ตัดสินจากผลงานทางวิชาการเป็นหลัก และมีกำหนดเวลาแน่นอนว่าให้ประเมินในแต่ละตำแหน่งเมื่อใดตามคุณวุฒิที่บรรจุเข้ามา ส่วนสาย ข. เดิมไม่มีการประเมินจนกว่าเงินเดือนจะถึง และการประเมินไปสู่ตำแหน่งที่สูงกว่าไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ส่วนที่นำมาใช้ก็คือปริมาณงานในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน สำหรับหลักเกณฑ์ที่เสนอนั้น ในตำแหน่งระดับต้นให้เลื่อนเงินเดือนแบบข้าราชการ ก.พ. คือให้กระโดดขึ้นจากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 4 ได้ หลังจากนั้น เมื่อต้องการเลื่อนไปสู่ตำแหน่งสูงขึ้นไปจะกระทำได้อีก 3 วิธี คือ ใช้ปริมาณงานเป็นเกณฑ์หรือใช้ความสามารถทางวิชาการ (ผลงาน) เป็นเกณฑ์ หรือใช้ทั้งสองอย่างผสมกันทุกอย่าง ๆ ก็คือ มี 3 มาตรฐานนั่นเอง

- ระดับเงินเดือนในแต่ละตำแหน่งสาย ข. ทั้งแบบเดิมและที่เสนอใหม่ กำหนดฐานล่างและระดับสูงสุดในตำแหน่งนั้น แต่ในสาย ก. กำหนดเฉพาะระดับสูงสุดในตำแหน่ง ส่วนฐานล่างให้เป็นไปตามคุณวุฒิ

รายการฝังบรรณารักษ์

หากพิจารณาหลักการข้างบนเพียงผิวเผินก็ดูไม่น่าจะเดือดร้อนอะไรเลย บรรณารักษ์ก็มีสิทธิ์ก้าวไปถึงระดับ 10 เท่าอธิบดีเชียว จะเอาอะไรอีก แต่ถ้ามองให้ลึกลงไปอีกนิดหนึ่งก็จะมีคำถามขึ้นมาว่า ความยุติธรรมนั้นหายหกดกหล่นไปไหนเสียหมด เพราะอะไร โปรดพิจารณาประเด็นต่อไปนี้

- ตามข้อเสนอของกลุ่มทำงาน บรรณารักษ์จะต้องประเมินผ่านถึงสองครั้งถึงจะมีสิทธิ์เลื่อนระดับเงินเดือนเท่ากับอาจารย์ที่ผ่านการประเมินเพียงหนึ่งครั้ง

- ตำแหน่งในระดับกลางของบรรณารักษ์มีเงินเดือนเพียง 1 ระดับ และตำแหน่งชำนาญการ มี 2 ระดับ ช่วงระดับเงินเดือนนี้ย่อมมีปิดตายโอกาสที่จะผลิตงานซึ่งมีคุณภาพเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินโดยใช้ผลงานทางวิชาการ ซึ่งย่อมเห็นได้ชัดว่าโอกาสติดขั้นเงินเดือนมีสูงมาก

- การมีเกณฑ์ประเมินถึง 3 มาตรฐาน คือ ใช้ปริมาณงาน ผลงานทางวิชาการ อย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่างผสมกัน จะเป็นข้อบกพร่องข้อหนึ่งในกลุ่มบรรณารักษ์ นอกจากจะมีสาย ก. ข. ค. แล้วก็คงจะเป็น ข. 1, ข. 2, ข. 3 ขึ้นจนได้ การอ้างเหตุผลว่าเพื่อให้บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ได้มีโอกาสก้าวหน้า (ด้วยแบบใช้ปริมาณงาน) นอกจากจะดูถูกความสามารถทางวิชาการของบรรณารักษ์แล้ว ยังชวนให้คิดว่าในวงการมหาวิทยาลัยมิได้จริงจังอะไรนักกับบริการวิชาการด้านนี้ ยิ่งหาก ก. ม. รับความคิดนี้ บรรณารักษ์ทั้งหลายคงจะต้องมองบทบาทของตนใหม่ หากจะอยู่ในระบบต่อไป

ห้องสมุดสำหรับอดีตหรืออนาคต

นอกจากประเด็นขัดข้อง ก็กั้นความก้าวหน้า และดูถูกบรรณารักษ์แล้ว ผู้เขียนเห็นว่ายังมีความเข้าใจในเรื่องจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของห้องสมุดมหาวิทยาลัย คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคตน้อยลง และกลายเป็นอดีตของไม้ใกล้ฝั่งมากกว่าจะเป็นอนาคตของผู้ที่จะแบกภาระของชาติต่อไป

ขอให้เราทำให้เป็นธรรม อย่างนี้ถึงกรณีเฉพาะบุคคล ขอถามว่ามหาวิทยาลัยมีเจตจำนงที่จะสร้างแหล่งเก็บบันทึกความรู้ทุกรูปแบบสำหรับให้คณาจารย์ นิสิต และบุคลากรอื่น ๆ ศึกษาค้นคว้าเพื่อประกอบการเรียนและการสอนที่ดี เพื่อแสวงหาสัจธรรมที่ดี หรือเพื่อแสวงหาข้อมูลในการวิจัยหรือไม่ ? ข้อนี้ ออกจะ ไม่น่ากังขา ความก้าวหน้าของห้องสมุดมหาวิทยาลัยปัจจุบันได้ยืนยันเจตนาดังกล่าวแล้ว ขอถามต่อไปว่านอกจากต้องการแหล่งจัดเก็บแล้ว มหาวิทยาลัยมีเจตจำนงแน่นอนที่จะให้ผู้มีความรู้สูงในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งได้รับการฝึกฝนมาสำหรับสร้าง-

สรรค์แหล่งเก็บบันทึกความรู้ ให้การช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาแก่คณาจารย์ นิสิต และบุคลากรอื่น ๆ ในการสืบค้นข้อมูลที่พึงประสงค์ให้สมบูรณ์มากที่สุดหรือไม่? ถ้าวงการมหาวิทยาลัยมีเจตจำนงที่แน่วแน่ในประการหลังจริง จะต้องมีความคาดหวังที่จะมีบุคคลที่มีความสามารถในทางวิชาการสูงเป็นผู้ใฝ่ใจในวิทยาการต่าง ๆ ไม่ใช่มีมือชั้นสองรองจากอาจารย์มาทำหน้าที่บรรณารักษ์ เพราะหากบรรณารักษ์มิได้รับความเชื่อถือในทางวิชาการจากคณาจารย์และนิสิตนักศึกษาแล้ว ห้องสมุดมหาวิทยาลัยก็ไม่จำเป็นต้องมีบรรณารักษ์ให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ขอให้จางยามมากอย่แผ่มีให้หนังสือหายก็คงพอเพียง

เป็นเรื่องเศร้าที่ได้ทราบว่า มีท่านที่เรียนจบปริญญาโท ปริญญาเอก จำนวนไม่น้อยที่ล้มความหลังได้อย่างรวดเร็ว หลังจากได้ใบปริญญามาไว้ในมือ ห้องสมุดกลายเป็นส่วนเกิน ผู้เขียนทราบว่ามีท่านปัญญาชนท่านหนึ่ง? มือขนาดเป็นที่ปรึกษาของท่านนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวดูถูกความสามารถทางวิชาการของบรรณารักษ์ ต่อหน้าที่ประชุมว่า หากให้บรรณารักษ์มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ อีกหน่วยภาครังก็คงขอเป็นอาจารย์กันบ้าง บุคคลประเภทนี้เป็นผู้ตกวงแต่ผลประโยชน์ เมื่อได้แล้วก็ลืมสิ้นว่าความสะดวกสบายทั้งหลายที่เขาได้รับในการเรียนและการวิจัยนั้นมาจากมันสมองของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งภูมิใจที่จะเรียกตัวเองว่า "บรรณารักษ์" ผู้เขียนเองไม่กังวลกับความคิดของบุคคลประเภทนี้ เพราะท่านเป็นไม้ใกล้ฝั่งแล้ว แต่ที่ห่วงก็คือ วงการมหาวิทยาลัยมีความจริงจังกับการมีห้องสมุดอย่างไร มีไว้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาในห้องเรียนและการวิจัยนอกห้องทดลอง หรือว่ามีไว้เพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์?

การแบ่งแยกรายงาน ก. ข. ประกอบกับระบบการเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือนของสาย ข. ช่วยซ้ำเติม คุกคาม บิดเบือนภาระหน้าที่ของบรรณารักษ์ และส่งเสริมให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นส่วนเกินมากขึ้นทุกที ด้วยเหตุผลต่อไปนี้

1) การกำหนดตำแหน่งและเงินเดือนให้ต่ำกว่าอาจารย์ จะทำให้ผู้ได้รับปริญญาทางบรรณารักษศาสตร์เลือกไปเป็นอาจารย์ (โชคดีที่มีภาควิชาบรรณารักษศาสตร์รองรับ) โดยปริยาย ส่วนที่ดำรงตำแหน่งอยู่เดิมและมีประสบการณ์มากน้อย ๆ ปลีกตัวออกไป ส่วนที่ยังอยู่ก็สิ้นหวังและสูญเสียกำลังใจ ความยึดมั่นในวิชาชีพจะคลอนแคลน และต่อไปวิชาบรรณารักษศาสตร์ก็จะกลายเป็นวิชาของประชาชนชั้นที่สอง

2) ผู้ที่ยึดมั่นในอุดมคติจะไม่สามารถรับสภาพที่เปลี่ยนจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยมาเป็นบริการเช่าห้องหนังสือฟรีได้ เพราะเมื่อไม่ได้รับการเชื่อถือในทางวิชาการจากคณาจารย์ และนิสิตแล้วก็ไม่ได้ปฏิบัติภารกิจหลักด้านหนึ่งของตน มหาวิทยาลัยน่าจะจ้งยามมาเฝ้าห้องสมุดก็เพียงพอจะประหยัดเงินไปได้ปีละหลายล้าน

3) การเลื่อนตำแหน่งของบรรณารักษ์โดยใช้ปริมาณงานทางวิชาการ (ซึ่งที่จริงเป็นผู้มีชื่อของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดระดับต่างๆ) นั้นเป็นการฆ่าวิชาชีพของบรรณารักษ์ทางอ้อม คือส่งเสริมความเป็นส่วนเกินให้ลึกล้ำขึ้นทุกที บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รู้ดีว่านี่คือยาสั่ง เพราะคู่มือในการเลื่อนแบบนี้ง่ายคืออยู่หรืออก แต่บรรณารักษ์จะล้มตัวไม่ได้ว่าตนต้องอยู่กับวิชาการระดับมหาวิทยาลัย หากลาหลังทางวิชาการเมื่อไรก็จะเป็นส่วนเกินตามที่ระบบผลักดันให้

มีผู้อยู่นอกวงการวิชาชีพจำนวนไม่น้อยที่มีมโนภาพและความคาดหวังผิดๆ เกี่ยวกับภาระหน้าที่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เช่นเมื่อบรรณารักษ์เสนอว่าควรจะมีการเลื่อนตำแหน่งบรรณารักษ์โดยใช้ผลงานทางวิชาการ จะได้รับการหวังตั้งจากผู้หวังดี (๑) ท่านที่วางงานของบรรณารักษ์แคบจะเอาอะไรมาเขียนกัน ผู้ที่มีความคิดเช่นนั้นนอกจากมีมโนภาพของบรรณารักษ์เมื่อ 20-30 ปี มาแล้วอย่างแน่นแฟ้น ยังพยายามหยุดยั้งการพัฒนาทางวิชาชีพที่ตนเองรู้เรื่องน้อยเต็มทีอีกด้วย

ทิศทางของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจะเป็นศูนย์วิชาการอย่างแท้จริงมิได้อยู่ที่มีวัสดุอุปกรณ์อย่างครบครันแต่เพียงอย่างเดียว จำเป็นจะต้องมีบรรณารักษ์ผู้มีความสามารถสูง ผู้รอบรู้ในวิทยาการสาขาต่างๆ ผู้รอบรู้ในสาขาวิชาการเฉพาะอย่าง และนักจัดการที่จะมิให้ศูนย์วิชาการเป็นหมันแต่จะต้องให้เป็นสื่อกลางให้ความรู้จากผู้คิดและผลิตความรู้ถึงผู้ใช้ในจังหวะและเวลาอันเหมาะสม ในฐานะที่บรรณารักษ์เข้ามารับผิดชอบภารกิจดังกล่าวนี้ บรรณารักษ์จำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองให้สามารถพูดภาษาเดียวกับนักวิชาการในมหาวิทยาลัย พูดภาษาเดียวกับนิสิตนักศึกษาเฉพาะสาขาวิชาต่างๆ และพูดภาษาเดียวกับผู้คิดค้นความรู้นอกร่วมมหาวิทยาลัย บรรณารักษ์ควรจะได้รับ

ภาคหวังในฐานะเป็นสื่อกลางทางวิชาการเช่นนี้ มิใช่ในฐานะผู้บริการหยิบส่งสิ่งของในห้องสมุด ให้แก่ผู้มาใช้

แต่การประเมินผลงานของบรรณารักษ์ด้วยปริมาณงาน แบบงาน ชูการจะเป็นตัวทำลายทิศทางที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจะพึงเป็น จริงอยู่แม้จะประเมินเช่นนั้นก็ได้มีใครห้ามมิให้บรรณารักษ์ติดตามศึกษาวิชาการต่าง ๆ แต่ใครเล่าจะยื่นหยัดทำในสิ่งที่ไม่มีใครต้องการ เพราะเขาเพียงหวังแต่จะให้คอยหยิบคอยส่งหนังสือให้เท่านั้น ระบบการเลื่อนตำแหน่งจึงมีเพียงสะท้อนจุดมุ่งหมายที่เปลี่ยนไปของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่สะท้อนถึงนโยบายการจัดรูปแบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอีกด้วย คือการเดินถอยหลังไปสู่การพึ่งอาจารย์บรรยายหน้าชั้นเพียงถ้อยเดียว จะผิดถูก เข้าใจหรือไม่เข้าใจอย่างไร ค่อยรู้กันวันหน้า

อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่เชื่อว่าเราคิดจะเดินทางไปในทิศทางที่กล่าวมานั้น เพราะเราได้ก้าวเข้ามาในระบบการศึกษาที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีความจำเป็นเท่า ๆ กับห้องเรียนและห้องทดลอง แต่ทำไมเราจึงพยายามสร้างระบบขึ้นมา เพื่อขับไล่บรรณารักษ์ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างสรรค์ห้องเรียนและห้องทดลองที่สนองให้กระทำหน้าที่ได้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ผู้เขียนไม่คิดว่าระบบเช่นนั้นเป็นความคิดที่รอบคอบในการบริหารงานบุคคล เพราะนั่นคือการทำลายอุดมคติของสถาบันการศึกษาชั้นสูง

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเคยอำนวยความสะดวกแก่นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา และคณาจารย์รุ่นก่อน ๆ เพียงใด คนรุ่นปัจจุบันและผู้ที่จะมาสู่ในอนาคต ก็ย่อมมีสิทธิ์โดยชอบธรรมที่จะชักตวงผลประโยชน์จากปัญญาของมนุษย์เช่นเดียวกัน เราจึงหวังว่าการตัดสินใจของ ก.ม. คงจะทำให้ห้องสมุดกลายเป็นเพียงอดีตของไม่ไกลฝั่งเท่านั้น แต่จะเป็นที่ปรารถนาของผู้ที่อยู่ในปัจจุบันและผู้ที่จะมารับภาระของชาติต่อไปในอนาคตด้วย